

Νεοελληνική Γλώσσα Γενικής Παιδείας Β' Λυκείου 2001

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Κείμενο

Εργαζόμενοι από το σπίτι

Στην εποχή της ταχύτητας που ζούμε οι αλλαγές είναι αναμενόμενες σε πολλούς τομείς. Έτσι και στον εργασιακό χώρο **παρατηρούνται** όχι μόνο καινούργια επαγγέλματα αλλά και διαφορετικές μορφές εργασίας και σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Ο λόγος γίνεται για την τηλεργασία, η οποία έχει κάνει την εμφάνισή της και στην Ελλάδα και, όπως **πιστεύουν** πολλοί, μπορεί όχι μόνο να συμβάλει στη **μείωση** της ανεργίας αλλά και να **αποφέρει** στους εργαζομένους και στους εργοδότες μεγαλύτερα οικονομικά **οφέλη** απ' ό,τι η συμβατική εργασία.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η τηλεργασία μπορεί να οριστεί ως η μορφή εργασίας που εκτελείται από ένα άτομο κυρίως ή σε ένα σημαντικό μέρος της, σε τοποθεσίες εκτός του παραδοσιακού εργασιακού χώρου, για έναν εργοδότη ή πελάτη, και η οποία περιλαμβάνει τη χρήση των τηλεπικοινωνιών και προηγμένων τεχνολογιών πληροφόρησης ως ένα ουσιαστικό και κεντρικό χαρακτηριστικό της εργασίας. Οι δύο βασικοί τρόποι τηλεργασίας είναι είτε κάποιος να είναι υπάλληλος σε έναν εργοδότη είτε ελεύθερος επαγγελματίας. Στην πρώτη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι μόνιμα συνδεδεμένος με το δίκτυο των εργοδοτών, η εργασιακή του ζωή είναι πολύ περισσότερο ελεγχόμενη μέσω της τεχνολογίας και έχει πολύ λιγότερη ευελιξία ως προς τον τρόπο που θα οργανώσει τον εργάσιμο χρόνο του. Στη δεύτερη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι πολύ περισσότερο ελεύθερος να καθορίσει τον ρυθμό εργασίας του εκτελώντας την εργασία του στον προσωπικό του υπολογιστή και συνδεδεμένος μόνο, όταν είναι απαραίτητο, με το δίκτυο της επιχείρησης, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλά επαγγέλματα.

Η αύξηση των τηλεεργαζομένων στην Ευρώπη αλλά και στην Ελλάδα σιγά σιγά οφείλεται στα οφέλη που υπόσχεται. Όσον αφορά τους εργαζομένους μειώνονται ο χρόνος και οι απαιτούμενες δαπάνες για τη μεταφορά τους προς και από τον χώρο εργασίας. Οι λιγότερες επαγγελματικές ανταλλαγές που συνάπτουν είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα, γιατί έχουν ως αποτέλεσμα να έχουν περισσότερο χρόνο άρα και χρήμα. Και οι εργοδότες ωφελούνται, εφόσον έχει παρατηρηθεί αύξηση της παραγωγικότητας.

Από την άλλη πλευρά, όμως, η τηλεργασία έχει παρουσιάσει και αρνητικές επιδράσεις για τους εργαζομένους στο σπίτι όπως κοινωνική απομόνωση, δυσκολίες προσαρμογής, ειδικά στον οικογενειακό χώρο, όταν υπάρχουν παιδιά, υψηλό αρχικό κόστος εξοπλισμού και κόστος πρόσβασης για τους αυτοαπασχολούμενους στην τηλεργασία, λιγότερες ευκαιρίες για προαγωγή, απώλεια προνομίων και δικαιωμάτων (π.χ. διακοπές, άδεια λόγω ασθένειας) κ.ά.

Φυσικά η τηλεργασία δεν είναι για τον καθέναν. Υπάρχουν κάποια σημεία που πρέπει να προσέξουν και οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει με τον ίδιο προσεκτικό τρόπο που κάνουν την επιλογή προσωπικού να επιλέξουν ποιες δραστηριότητες θα μπορούσαν να γίνουν μέσω τηλεργασίας και ποιο προσωπικό έχει τη γνώση, την ικανότητα και τα κίνητρα, όπως επίσης και το κατάλληλο κλίμα στο σπίτι, ώστε να μπορέσει αποτελεσματικά να αποδώσει μακριά από τον χώρο εργασίας. Όσο λάθος είναι να ισχυριστούμε ότι ο εργαζόμενος αποδίδει καλύτερα, όταν εργάζεται υπό επίβλεψη 8π.μ.- 4μ.μ. στον χώρο εργασίας, άλλο τόσο είναι λάθος ο ισχυρισμός ότι η πλήρης μεταφορά της εργασίας στο σπίτι ή σε κάποιο περιφερειακό κέντρο εργασίας θα

αυξήσει την παραγωγικότητα. Το βασικό κλειδί της επιτυχίας είναι η προσεκτική επιλογή και το ποσοστό μεταξύ τηλεργασίας και παραδοσιακού τρόπου εργασίας.

**Από τον ημερήσιο τύπο
(Διασκευή)**

Ερώτημα Α

Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου σε 80-100 λέξεις.

Μονάδες 25

Ερώτημα Β

B.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα της **Στήλης Α** και δίπλα σε κάθε γράμμα τους αριθμούς από τη **Στήλη Β**, που αντιστοιχούν στις σωστές προτάσεις, σύμφωνα με το κείμενο που σας έχει δοθεί.

Στήλη Α	Στήλη Β
α. Ο εργοδότης	1. ωφελείται από τη μείωση του χρόνου μεταφοράς στην εργασία
β. Ο εργαζόμενος	2. οδηγείται στην κοινωνική απομόνωση
	3. επιλέγει δραστηριότητες
	4. ωφελείται από την αύξηση της παραγωγικότητας
	5. αναλαμβάνει το υψηλό αρχικό κόστος του εξοπλισμού

Μονάδες 5

B.2. "Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση ... να εφαρμοστεί σε πολλά επαγγέλματα."

Να επισημάνετε τους τρόπους με τους οποίους οργανώνεται ο λόγος στην παραπάνω παράγραφο αναφέροντας τα συγκεκριμένα χωρία.

Μονάδες 5

B.3. α. "Στην εποχή της ταχύτητας ... συμβατική εργασία."

Στην παράγραφο που σας δίνεται να αντικαταστήσετε την κάθε λέξη που ακολουθεί με άλλη, χωρίς να αλλοιώνεται η σημασία του κειμένου:

παρτηρούνται, πιστεύουν, μείωση, αποφέρει, οφέλη.

Μονάδες 5

β. Να σχηματίσετε από μια πρόταση με τις παρακάτω λέξεις:

τεχνολογία, πληροφόρηση, προσαρμογή, εξοπλισμός, επίδραση.

Μονάδες 5

B.4. "Τα επαγγέλματα στα οποία μπορεί να εφαρμοστεί η τηλεργασία είναι πολλά."

Να αναπτύξετε την παραπάνω θεματική φράση σε μια παράγραφο χρησιμοποιώντας δικά σας παραδείγματα.

(50-70 λέξεις)

Μονάδες 5

Ερώτημα Γ

Ο καθηγητής σου, στα πλαίσια του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, παρουσιάζει στην τάξη τα νέα δεδομένα στον εργασιακό χώρο που αφορούν σε διαφορετικές μορφές εργασίας, όπως η τηλεργασία.

Σου ανατίθεται, αφού μελετήσεις το άρθρο, να εκθέσεις στους συμμαθητές σου τις συνέπειες που έχει η τηλεργασία σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (λ.χ. γυναίκες, νέοι, άτομα με ειδικές ανάγκες) που κατεξοχήν αντιμετωπίζουν προβλήματα ανεργίας, καθώς και να παρουσιάσεις άλλους τρόπους αντιμετώπισης της ανεργίας ως γενικού φαινομένου που γνωρίζει έξαρση στις μέρες μας. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 50

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

Ο συντάκτης του άρθρου αυτού παρουσιάζει το φαινόμενο της εργασίας από το σπίτι. Διαπιστώνει ότι η εμφάνιση της τηλεργασίας ανατρέπει τα εργασιακά δεδομένα με πολλαπλά οφέλη για τους εργαζόμενους και τους εργοδότες. Δίνει τον ορισμό και τα χαρακτηριστικά της τηλεργασίας, ενώ προχωρεί και στη διάκριση των μορφών εργασιακής σχέσης που τη διέπουν. Τα οφέλη που προκύπτουν από αυτήν αλλά και οι αρνητικές συνέπειές της καταγράφονται αναλυτικά με τη χρήση παραδειγμάτων. Ο αρθρογράφος καταλήγοντας εφιστά την προσοχή σε εργοδότες και εργαζόμενους για την ορθολογική χρήση της τηλεργασίας, επισημαίνοντας παράλληλα τους πιθανούς κινδύνους. Η επιλογή κατάλληλου προσωπικού και δραστηριοτήτων αλλά και ο συνδυασμός παραδοσιακής και σύγχρονης μορφής εργασίας αποτελούν την εγγύηση της επιτυχίας.

B.

1. α. 3
α. 4
β. 1
β. 2
β. 5

2.

"Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση ... της εργασίας".

Το συγκεκριμένο χωρίο αναπτύσσεται με τον τρόπο του *ορισμού* έχοντας ως *οριστέα έννοια* την τηλεργασία, ως *γένος* την εργασία και με *ειδοποιό διαφορά* τον τόπο εργασίας και τη χρήση τηλεπικοινωνιών και τεχνολογιών πληροφόρησης.

"Οι δύο βασικοί τρόποι ... σε πολλά επαγγέλματα".

Στο δεύτερο αυτό χωρίο διακρίνουμε τον τρόπο της *διαίρεσης*. Συγκεκριμένα, ως *διαιρετέα έννοια* εκλαμβάνουμε την τηλεργασία, ως *διαιρετική βάση* τον τρόπο εκτέλεσης της εργασίας, ενώ *μέλη της διαίρεσης* είναι οι υπάλληλοι σε εργοδότη και οι ελεύθεροι επαγγελματίες.

3.

α. παρατηρούνται: εμφανίζονται, διακρίνονται
πιστεύουν: υποστηρίζουν, ισχυρίζονται
μείωση: καταπολέμηση, ελάττωση
αποφέρει: αποδώσει, προσφέρει
οφέλη: κέρδη, πλεονεκτήματα

β.

- Η σύγχρονη *τεχνολογία* έχει επιφέρει μεγάλες αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις.
- Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από πολλούς ως η εποχή της *πληροφόρησης*.
- Η εμφάνιση των ηλεκτρονικών υπολογιστών απαιτεί την *προσαρμογή* όλων σε νέα δεδομένα.
- Για την πρόσβαση στο χώρο της τεχνολογίας είναι απαραίτητη η απόκτηση κατάλληλου τεχνολογικού *εξοπλισμού*.
- Η *επίδραση* του αρχαιοελληνικού πολιτισμού ήταν καθοριστική για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πνεύματος.

4.

Τα επαγγέλματα στα οποία μπορεί να εφαρμοστεί η τηλεργασία είναι πολλά. Αν παλαιότερα η παρουσία ενός λογιστή, ενός γραφίστα ή ενός δημοσιογράφου ήταν απαραίτητη στο χώρο της εργασίας του, σήμερα αυτοί οι εργαζόμενοι μπορούν να δουλεύουν απ' το σπίτι τους χρησιμοποιώντας τον ηλεκτρονικό τους υπολογιστή. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εργάζονται και όσοι απασχολούνται στο χώρο της

οικονομίας, του διαδικτυακού εμπορίου, στην παροχή τηλεφωνικών πληροφοριών, αλλά ακόμα και στο χώρο της εκπαίδευσης. Η τηλεργασία επομένως ανατρέπει τις παραδοσιακές μορφές εργασίας και απαιτεί την προσαρμογή μας στα νέα δεδομένα.

Γ.

Γ.1. Εισαγωγική Παράγραφος

Η *εργασία*, βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, καλύπτει βιοποριστικές ανάγκες, παρέχει αίσθημα δημιουργικότητας και συμβάλλει στην ανάπτυξη και την ολοκλήρωση της προσωπικότητας.

Η *ανεργία*, η μη εύρεση εργασίας παρά την επιθυμία του ενδιαφερόμενου, στερεί από τον άνεργο τα παραπάνω.

Η *τηλεργασία*, σύγχρονη μορφή εργασίας στο σπίτι βασιζόμενη στις νέες τεχνολογίες, αποτελεί τρόπο καταπολέμησης της ανεργίας.

Γ.2. Συνέπειες τηλεργασίας.

Γ.2.1. Θετικές συνέπειες τηλεργασίας

Η δυνατότητα εργασίας στο σπίτι προσφέρει:

- α. την εξασφάλιση χρόνου για ενασχόληση με άλλες δραστηριότητες (π.χ. ανατροφή παιδιών),
- β. την αποφυγή μετάβασης στο χώρο εργασίας (άτομα με κινητικά προβλήματα),
- γ. την εξασφάλιση οικονομικών πόρων λόγω έλλειψης μετακίνησης,
- δ. τη διάθεση περισσότερου ελεύθερου χρόνου,
- ε. τη δημιουργική ενασχόληση σε οικείο και φιλικό περιβάλλον.

Παράλληλα η τηλεργασία σε άτομα που ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες

- α. τους εξασφαλίζει οικονομικούς πόρους,
- β. ακονίζει και διευρύνει τις διανοητικές δυνάμεις τους,
- γ. ικανοποιεί το δημιουργικό τους ένστικτο και τους παρέχει αίσθημα προσωπικής και κοινωνικής καταξίωσης.

Γ.2.2. Αρνητικές συνέπειες τηλεργασίας

- α. κοινωνική απομόνωση
- β. υψηλό κόστος κτήσης εξοπλισμού
- γ. μεταφορά εργασιακού άγχους στο καθημερινό οικογενειακό περιβάλλον
- δ. πρακτικά προβλήματα (αδυναμία διεκδίκησης συλλογικών αιτημάτων).

Γ.3. Μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας.

Γ.3.1. Βραχυπρόθεσμα μέτρα

- Νομοθετικό πλαίσιο υπεράσπισης των δικαιωμάτων των εργαζομένων (π.χ. προστασία από αυθαίρετες απολύσεις).
- Μείωση ωρών εργασίας.
- Μείωση ορίου συνταξιοδότησης.
- Περιορισμός υπερωριών.
- Πάταξη της πολυθεσίας.
- Προγράμματα επιμόρφωσης στις νέες τεχνολογίες.

Γ.3.2. Μακροπρόθεσμα μέτρα

- Παροχή επαρκούς τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Αναβάθμιση του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Σύνδεση εκπαίδευσης με την παραγωγή.
- Αναπτυξιακή πολιτική.
- Ενίσχυση βιομηχανίας και στήριξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής.

Γ.4. Συμπερασματική διατύπωση

Η σύγχρονη πραγματικότητα απαιτεί συνεχή εγρήγορση και αναπροσαρμογή στα νέα δεδομένα της τεχνολογίας και της οικονομίας τόσο των ίδιων των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών και της πολιτείας. Η ανεργία, ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα, απαιτεί τη συστράτευση όλων προκειμένου να αντιμετωπιστεί με αποτελεσματικότητα.